

Norges Indskrifter med de ældre Runer.

Udgivne for

Det Norske Historiske Kildeskriftfond.

3die Bind.

Ved

Magnus Olsen.

**3die Hefte,
Slutningshefte.**

Christiania.

I Hovedkommission hos Jacob Dybwad.

A. W. Brøgers Bogtrykkeri A/S.

1924.

24. Førde.

(Bd. I S. 312—315. II S. 562.)

»Denne gjenstand kan ikke tidsbestemmes efter form og type« (Schetelig, Bd. III S. 5 Anm. 2).

aluko opfattes ogsaa af Noreen, *Altisl. Gramm.* 4, 1923, S. 379 som et Kvindenavn. Jfr. Th. von Grienberger, *Göttingische gelehrte Anzeigen* 1906 Nr. 2 S. 152, som bemærker, at 1ste Led i et saadant Kvindenavn kan være Ordet alu.

Th. Petersen, Et magisk dyrebillede i Trondhjems museum (Det kgl. norske videnskabers selskabs skrifter 1912. No. 5), Trondhjem 1913, S. 10 f., 19 f. fremholder, at den Kombination af Streger, som findes paa den anden Side af Fiskesøkket fra Førde, »ikke usandsynlig kan være en klodset fremstilling av en flyndre eller kveite¹. Er denne tydning rigtig, vilde det ligge noksaa nær i dette billede ogsaa at se uttryk for den forestilling [om magisk virkende, Fangsten fremmede Billeder], som vi har trodd at turde lægge i fiskebillederne paa Teksdalskniven og Seljesøkket [begge tilhørende den »arktiske« Stenalder]. For billedets magiske betydning taler maaske ogsaa runeindskriften«. Denne »er tolket som kvindenavnet Aluko og antages at betegne søkkets eierinde. At ogsaa disse runer er anbragt i magisk hensigt, tør vel ikke være ganske udelukket. Sandsynligheden herfor vilde være større, hvis man kunde opfatte indskriften som en besværgelsesformel begyndende med det mystiske Alu. ([Hertil Anm.:] Jeg har fæstet mig ved at sidste rune ved sin stilling synes at være løsere knyttet til de foregaaende.) Et kvindenavn paa et fiskesøkk er jo i og for sig noksaa eiendommelig.« Th. Petersen tilføier (privat), at »runerne utvilksomt praktisk talt maa være samtidig med stykkets forfærdigelse«.

Som et magisk virkende Billede, hvis Bestemmelse har været at fremme Fiskefangst, opfattes ligeledes den Helleristning fra Frøstad paa Frosta, som først er udgivet af K. Rygh (Det kgl. norske videnskabers selskabs skrifter 1908. No. 10, S. 27 f.), og som er Gjenstand for nærmere Omtale i Th. Petersen's Skrift »Litt om Frosta i den hedenske oldtid« (Særtryk af »Frosta i gammel og ny tid«, Trondhjem 1917) S. 19 f.: »Den . . . ser ut som en stang, hvortil der er fæstet et net. Saadanne netlignende figurer findes paa andre ristninger fra bronzealderen, ofte i forbindelse med fartøier. Figuren kunde derfor maaske opfattes som et fiskenet.« Frøstad Ristningen sammenlignes af Hanna Rydh (Fornvännen 1921 S. 61 f.) med en Figur paa en løs Skiferplade (fra Gästrikland), »som kanske kan tolkas som en fiskhåv«, og med en lignende Helleristning fra Östergötland (meddelt af Kronprins Gustaf Adolf i »Meddelanden från Östergötlands fornminnesförening« 1904, Planche I). — En viss Lighed er der mellem Førde Ristningen og en Figur paa den med (? senere indridsede) Runer forsynede Skiferspydspids fra Elgsjö, Åsele Sogn, Lappland (Fornvännen 1907 S. 257 f.). Th. Petersen (privat) minder ved denne Figur om »rids av mere eller mindre tilfældig, geometrisk form, som vi ikke sjelden finder baade paa knive og spidser av skifer; sml. saaledes den femsidede figur paa Aaneskniven, Det kgl. no. vid. selsk. skr. 1916, no. 7, s. 3, fig. 1; mulig kan der dog ogsaa i disse figurer ligge et magisk moment«.